

Роберта Мецола, председател на Европейския парламент
Реч, произнесена по време на неформалната среща на държавните и
правителствените ръководители
Никозия (Кипър), 24 април 2026 г.

Благодаря Ви, уважаеми г-н председател Коца и уважаеми г-н президент Христодулидис, за организацията на настоящата дискусия и за Вашето лидерство в тези трудни времена.

Добро утро на всички.

Днес бих искала да се спра на три въпроса. Първият е нашата реакция в отговор на икономическите последици от кризата в Близкия изток. Вторият е оценката на Парламента на пътната карта „Една Европа, един пазар“, а третият е свързан с многогодишната финансова рамка.

Преди да започна обаче, бих искала да изразя задоволството си от приемането на 20-ия пакет от санкции и отпускането на заема от 90 милиарда евро за Украйна, който Парламентът подкрепи и подписа преди два месеца. Вниманието ни, естествено, е насочено към Близкия изток, но в един все по-нестабилен свят лидерството се изразява в способността ни да действваме по една криза, без да загърбваме друга. Ние доказваме, че сме в състояние да правим това.

Така стигам до първия въпрос, а именно цените на енергията и Близкия изток.

Въпреки че спирането на огъня влезе в сила преди седемнадесет дена, то все още е крехко и това е ясно на всички ни. То обаче създава необходимите условия за водене на преговори и трябва да се съхрани. Срещнах се със Съвета за сътрудничество в Персийския залив, включително с неговия генерален секретар, за да предложи подкрепата на Европейския парламент, и знам, че днес и Вие ще се срещнете с него и с регионалните партньори. Никос, Кипър е фарът на Европа в региона, а кипърското председателство доказва, че е мост към Близкия изток от ключово значение.

Всички ние искаме едно и също нещо: бързо и трайно прекратяване на войната, което да гарантира правата, достойнството и свободата на иранския народ, да разсее опасенията във връзка с ядрената програма и програмата за балистични ракети на Иран и с подкрепата на Иран за неговите проксита и да премахне пречките в Ормузкия проток. Въпреки това продължаваме да бъдем свидетели на това как иранският режим извършва произволни екзекуции или задържа дисиденти, включително носителката на Нобеловата награда за мир Наргес Мохамеди, която през февруари получи нова присъда от седем години и половина затвор. Важно е всички тези хора и техните семейства да видят, че Европа не ги е забравила.

Свободата на корабоплаването трябва да бъде възстановена и посрещам със задоволство все по-широката коалиция от партньори, които си сътрудничат на този фронт и показват способността на Европа да се справи с криза, която не сме инициирали, но която трябва да превъзмогнем. Тук отново проличава колко е важно да имаме ясна стратегия за прилагането на член 42, параграф 7 като част от европейския набор от инструменти в областта на отбраната и сигурността.

Що се отнася до цените на енергията, видях предложенията на Комисията и съм съгласна, че има нужда от временна и целенасочена помощ, и то бързо. Но когато реагираме на текущите събития, не можем да се отказваме от това, което би ни помогнало в бъдеще. Ако нещо върши работа, няма нужда да го променяме.

Правилата за съхранение на газ, които въведохме преди четири години, стабилизираха пазарите, засилиха доверието и подобриха сътрудничеството между държавите членки. Резултатите от диверсифицирането на енергийния ни микс и намаляването на зависимостта ни са положителни. Държавите, които са в най-добра позиция в днешно време, са държавите с повече възобновяеми енергийни източници, по-голям капацитет за производство на атомна енергия и по-ниска зависимост от газ.

Това не е случайно, а се дължи на съзнателните решения, които взехме, за да бъдем по-издръжливи, по-независими и изложени в по-малка степен на сътресения. Дългосрочната ни стратегия е успешна и трябва да продължим усилията си в тази посока.

Това означава да инвестираме допълнително в инфраструктурата, така че тя да функционира добре. Парламентът напредва в работата си по пакета за електроенергийните мрежи, който ще модернизира нашите мрежи с цел енергията да бъде по-чиста и по-децентрализирана, и очаквам, че през второто полугодие на тази година вече ще го финализираме. Начинът, по който тези предложения се възприемат, е от значение за гладкото функциониране на законодателния процес.

Това означава също така да подхождаме непредубедено към начина, по който произвеждаме нашата електроенергия. Стратегията на Комисията за малките модулни реактори и усъвършенстваните модулни реактори е стъпка в тази посока. Европейският парламент се застъпваше за това и сме готови да действваме бързо, за да превърнем тази стратегия в реалност.

Стигам до втория въпрос, а именно пътната карта „Една Европа, един пазар“.

През февруари в „Алден Бизен“ постигнахме съгласие, че на заседанието на Европейския съвет през март ще вземем решения и ще определим срокове. Сега настъпи моментът, в който ангажиментите трябва да се превърнат в резултати.

Благодарна съм на Комисията и на Съвета за тяхното сътрудничество с оглед на финализирането на тази пътна карта. Предвид обстоятелствата мисля, че нашите екипи се справиха добре и бързо. Процесът можеше да бъде по-успешен, но това щеше да отнеме повече време. Някои политически групи биха искали пътната карта да поставя по-силен акцент върху инвестициите, жилищата, цифровизацията, социалното измерение и необходимостта от преодоляване на националните пречки и свръхрегулирането.

При все това тя е амбициозна, укрепва способността ни да устояваме на сътресения и изпълнява посоченото в съвместната декларация. Тя е пример за това как Европа намира решения за покриване на своите потребности.

Европейският парламент ще направи необходимото по приоритетните досиета в пътната карта и ще се справи добре с тази задача. Нуждаем се обаче и от поле за действие – и от

доверие – за да изпълняваме правилно работата си, свързана с демократичния контрол и легитимността. При наличието на 720 членове на ЕП от над 200 политически партии одобряването на законодателството не е и никога не може да бъде автоматично.

Сега разполагаме с целеви дати за приоритетните досиета и сме заявили политическия си ангажимент, че ще направим всичко възможно, за да ги спазим, при пълно зачитане на законодателния процес, което е от решаващо значение. Има също някои досиета, които все още не са предложени. Така че уговорката тук е, че Европейският парламент няма да допусне да бъде подложен на натиск, ако предложенията не се появят навреме и не са добре изготвени. Важно е да сме амбициозни, но също така е важно да бъдем реалисти. Дължим това на гражданите.

Казвала съм това и преди: повечето хора гледат на Европа като на една система и я оценяват по един начин, а именно дали постига резултати. Трябва да работим заедно.

Това ме отвежда до последния въпрос: многогодишната финансова рамка.

Миналата седмица членовете на комисията по бюджети на Европейския парламент одобриха с голямо мнозинство нашата преговорна позиция относно следващия дългосрочен бюджет. Следващата седмица тя ще бъде подложена на гласуване на пленарно заседание. Това ще ни позволи да започнем преговори със Съвета, след като той приеме своя мандат. Така че през април ще разполагаме с нашата позиция, ще знаем какво искаме и ще бъдем готови.

Позволете ми обаче да изясня две неща, преди да продължим. Първо, докладът на нашата комисия не поставя под въпрос цялостната структура на новия бюджет. Подкрепяме поставянето на по-силен акцент върху конкурентоспособността и отбраната. Приканваме Ви само да подходите без предубеждения към идеята за въвеждане на нови собствени ресурси. И второ, не можем да очакваме от новите поколения да изплащат стари дългове. Трябва да гарантираме по отношение на инструмента NextGenerationEU, че погасяванията и лихвите няма да ограничат бъдещите ни амбиции. Отново бих искала да изтъкна, че краткосрочните мерки не следва да създават дългосрочни проблеми.

Позволете ми да завърша със следното: Европа не може да посрещне новата ера със старите правила. Настоящият бюджет е на предела на възможностите си поради кризите, за които той никога не е бил предвиден. Справихме се, но съзнаваме неговите ограничения. Не можем да продължаваме да реагираме на променящия се свят с остарели инструменти. Сега се нуждаем от бюджет, който да съответства на предназначението си и да е способен да постига резултати, където и когато това е най-важно.

Благодаря Ви.